

Jazykový test č. 7

SKLADBA

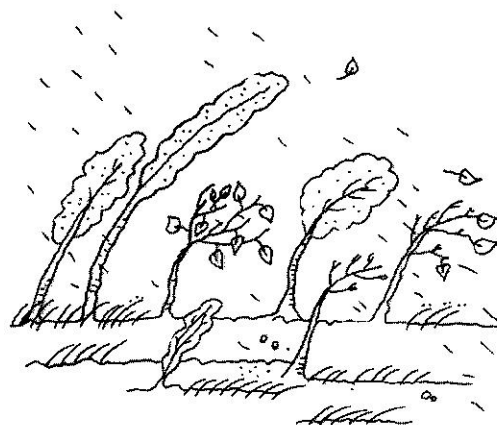
Zakroužkujte správnou odpověď:

1. Ve kterém řádku jsou postupně správně určeny základní skladební dvojice vět *Prudký vítr ohýbá větve stromů. Moje snaha je zcela zbytečná. Kapky deště bubnují do oken.*

- a) větve ohýbá, snaha je zbytečná, kapky bubnují
- b) vítr ohýbá, snaha je, kapky bubnují
- c) vítr ohýbá, snaha je zbytečná, deště bubnují
- d) vítr ohýbá, snaha je zbytečná, kapky bubnují

2. Ve kterém řádku jsou ve skladebních dvojicích jen přívlastky neshodné?

- a) jízda na kole, dveře do garáže, tmavé vlasy
- b) okna do dvora, návštěvníci hor, povrch silnice
- c) prodejce knih, vysoké sloupy, cestovat autem
- d) hrníček z porcelánu, nečitelný podpis, kabát z vlny

3. Ve větách *Jana šla do lesa na borůvky. Auto uhánělo dálnicí. Staráme se o zvířata. Sledovali jsme film o přírodě.* jsou vyznačené větné členy postupně správně určeny v bodě:

- a) přisl. urč. účelu, přisl. urč. způsobu, předmět, předmět
- b) přisl. urč. místa, přisl. urč. způsobu, předmět, předmět
- c) přisl. urč. účelu, přisl. urč. místa, předmět, přívlastek neshodný
- d) předmět, přisl. urč. způsobu, předmět, přívlastek neshodný

4. Která z následujících vět neobsahuje doplněk?

- a) Domy vypadaly jako nové.
- b) Muži běhali po hřišti bosí.
- c) Maminka byla ustaraná.
- d) Děda se cítil zcela zdrav.

5. Ve které větě s vynechanými čárkami je zastoupen přívlastek volný?

- a) Zvěř pobíhající po louce hledala zoufale něco na zub.
- b) Řidiči nedodržující dopravní předpisy bývají často pokutováni.
- c) Auta odstavená v pravém pruhu dálnice znesnadňovala plynulost dopravy.
- d) Ezopovy bajky známé i ve světě jsou velmi poučné.

6. Která z následujících vět není dvojčlenná?
- a) Pojedete tam s námi? c) Je sychravo.
b) Bolí mě hlava. d) Vyzkoušeli jsme to za vás.
7. Ve kterém řádku jsou jen větné ekvivalenty?
- a) Všichni ven. Nemluvit za jízdy s řidičem. Ticho.
b) Prší. Bolí mě zub. Pozor!
c) Bum – bác! Určitě. Blýská se.
d) Nikde nikdo. Ano. Stmívá se.
8. V souvětích *Kdo jinému jámu kopá, sám do ní padá. Komu se nelení, tomu se zelení. Jak se do lesa volá, tak se z lesa ozývá.* jsou druhy vedlejších vět postupně správně určeny v bodě:
- a) podmětná, způsobová, předmětná c) předmětná, přívlastková, způsobová
b) předmětná, podmínková, způsobová d) podmětná, předmětná, způsobová
9. Která z následujících vět je vedlejší příslovečná účelová?
- a) Chtěl, aby přijela. c) Přišla, aby se rozloučila.
b) Nabádali ho, aby se vrátil. d) Obávali se, aby nebylo již pozdě.
10. Která z následujících vět není doplňková?
- a) Pozorovali opičku, která hbitě šplhá po palmách.
b) Zahlédl chlapce, jak se skrývá za stromem.
c) Sledoval z povzdálí, jak kolem něj proudí davy lidí.
d) Najednou uviděl Honzu, jak k němu přibíhá.
11. Přiřadte k souvětím (šipkami) správnou charakteristiku.
- a) Jestliže přijde mráz, všechno ovoce zmrzne. A) 1. VH, 2. VV – přísudková.
b) Diváci byli tak hluční, že nebylo slyšet ani slovo. B) 1. VV – přísl. přípustková, 2. VH.
c) Oni jsou takoví, že vám ochotně poradí. C) 1. VV – přísl. podmínková, 2. VH.
d) I když byla už tma, nikdo nechtěl jít domů. D) 1. VH, 2. VV – přísl. měrová.
12. Přiřadte k souřadným souvětím (šipkou) odpovídající významový poměr.
- a) Venku se rychle stmívalo, proto jsme museli utíkat domů. A) poměr příčinný
b) Buď budeme zpívat, nebo si přečteme pohádku. B) poměr odporovací
c) Poslouchala jejich rozhovor, ale vůbec ničemu nerozuměla. C) poměr důsledkový
d) Všichni se báli, vždyť pachatel byl ještě stále na svobodě. D) poměr vylučovací

15. Ve kterém bodě jsou postupně správně určeny větné členy *ho, nahlas, při kraji, silnice* ze čtvrtého větného celku?
- podmět, přísl. urč. způsobu, předmět, přívlastek neshodný
 - předmět, přísl. urč. způsobu, přísl. urč. místa, předmět
 - předmět, přísl. urč. způsobu, přísl. urč. místa, přívlastek neshodný
 - podmět, přísl. urč. způsobu, předmět, přívlastek neshodný
16. Ve kterém bodě je uveden správný slovesný tvar ve 3. os. č. j. zp. podmiňovacího přítomného ze čtvrtého větného celku?
- by se držel
 - vybízel ho
 - dávala
 - držel se

Pamatujte si!

Některé zvláštnosti psaní i/y v příčestí minulém:

Měkké *í*:

- u některých *podstatných jmen rodu mužského*, která mají v **1. p. č. mn. koncovku jmen životných**, např. dráci ***se vznášeli***, strašáci ***stáli*** na poli, bubáci ***lekali*** děti, sněhuláci ***roztáli***, nebo mají *dva tvary* – ledoborci ***vypluli***, uzenáči ***voněli***, dnové ***uběhli***, ...
- jsou-li podmětem podst. jména ***rodiče, lidičky, koně***, např. *rodiče odešli* do práce, *lidičky se zastavovali* u plakátů, *koně běželi* závod, ...

ALE

v tělocvičně ***stály*** dřevěné ***koně***

Tvrdé *y*:

- u podst. jmen, která mají *dva tvary*, např. uzenáče ***voněly***, slanečky ***byly naloženy***, ledoborce ***pluly***, dni i dny ***uběhly***, ...
- u výrazů označujících *množství* jako ***stovky, tisíce, davy, skupiny***, např.: *stovky lidí se sešly*, *davy fanoušků pochodovaly*, *tisíce návštěvníků prošli*, *skupiny cvičenců nastoupily*, ...

Měkké i tvrdé i/y:

Stojí-li **několikanásobný podmět za přísudkem**, můžeme se při psaní koncovky **v příčestí minulém** také řídit *podle rodu prvního člena několikanásobného podmětu*, např.: Na výlet *jely* (i *jeli*) dívky i chlapci. Do tanečních *chodily* (i *chodili*) všechny studentky, ale jen jeden student. Večer *šli* (i *šla*) matka a otec na koncert.

ČTU, ČTEŠ, ČTEME...

Pohádky nepohádky

István Örkény
Naši synové

Byla jednou jed-
na chudá vdova a ta
měla dva krásné
syny. Jeden, ten
starší, se dal na-
jmout na loď, která
hned napoprvé vy-
plula na Tichý oce-
án. Kam se poděla,
co se s ní stalo, to
nikdo neví, protože
zmizela v mořích.

Ten mladší zůstal
doma. Ale jednou,
když ho matka po-
slala pro cívčůvkové
semínko (do lékár-
ny, sedmý dům), se
už víckrát domů ne-
vrátil. I on navždy
zmizel beze stopy.

To je skutečná
příhoda. Ale vdovy
v pohádkách mluví
tři syny. A třetí
potká vždycky toho
třetího.

Z výboru
Mistické povídky,
z moderního přeložila
Anna Hlavenková

István Örkény
(útržek z knihy)

Miroslav Holub
Stručná úvaha o Honzovi

Jmenovaný, jak známo, pocházejí
z poměrů nuzných, leč čistých,
odebral se přes devatery hory a devatery
řeky do světa.

Tam
se stal obětí mýtů. Ve skutečnosti,
jak ostatně všichni víme, potkal sice
v Černém lese bílého dědečka a vyměnil
s ním několik slov.

Ale
nic mu nedal, protože buchy mu mezitím
sbalili trpasličí.
Došel dále do Města ve smutku, ale
v žádné krčmě tam nic nemohl slyšet,
protože:

Krčmy byly zrušeny královským dekretem
a cizinci po vyslechnutí právem útrpným
urychleně eskortováni k Dračí skále.

Tak se setkal s drakem, který mu bez prodlení
namítl a v dalším jej smluvně zavázal,
že mu bude lákat kolemjdoucí rytíře
do spárů.

Antoine de Saint-Exupéry
Malý princ

*Malý princ je člověk z fantastické planety, který putuje po Zemi a na ní poznává neznámé
„planety“ lidského života.*

Oto Jonedek: Sládkovičev

Princezmu a půl království si musel
vymyslet, když byl na útěku jat
mušketýry a měl vysvětlit, kde se
tak dlouho flákal.

Takže domů se dostal zbědovaný, hubený,
rozdraný a zcela bez iluzí. Sedl si
za hmoty do sena a přemýšlel. A tehdy
zjistil, že najednou
rozumí řeči ptáků a much,

naslouchal jim s naprostým porozuměním.

A od tuhyků se naučil
skutečně pěkným pohádkám.

Ze sbírky Naopak

Tu se objevila liška.

„Dobry den,“ řekla.

„Dobry den,“ zdvořile odpověděl malý princ. Obrátil se, ale nic neviděl.

„Jsem tady, pod jabloní...“, řekl ten hlas.

„Kdo jsi?“ zeptal se malý princ. „Jsi moc hezká...“

„Jsem liška,“ řekla liška.

„Pojď si se mnou hrát,“ navrhl jí malý princ. „Jsem tak smutný...“

„Nemohu si se tebou hrát,“ namítla liška. „Nejsem ochočena.“ „Ó, pro-
miň,“ řekl malý princ.